

Menetelmäohje

24.9.2025

Pohteen järjestöavustusten periaatteet 2026

Järjestämistoiminto

Yhteistyö, osallisuus ja hyvinvointi -palvelualue

Laatija: Järjestötyön koordinaattori

Helena Liimatainen

Hyväksyjä(t): Hyvinvoinnin ja osallisuuden
edistämisen lautakunta

Järjestöavustukset

Pohteen järjestöavustusten periaatteet 2026

Sisällys

1. Johdanto.....	2
2. Avustusten hakijat	2
3. Avustuslajit	2
3.1. Kumppanuusavustus.....	2
3.2. Toiminta-avustus.....	3
4. Avustettava toiminta.....	3
5. Avustamisen ulkopuolelle jäävä toiminta	5
6. Avustusmäärät	6
7. Avustuksen haku	6
8. Avustuksen käyttö	7
9. Takaisinperintä.....	7
10. Muu toimintaedellytysten tukeminen.....	8

1. Johdanto

Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohde edistää alueen asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta myöntämällä järjestöavustuksia ja tarjoamalla maksuttomia tiloja.

Avustusten kokonaissummasta päättää vuosittain aluevaltuusto talousarvion päätöksenteon yhteydessä.

Avustuksen hakijan tulee avustusperiaatteiden lisäksi tutustua asiakirjaan Ohje Pohteen avustuksen hakijalle 2026. Toiminta-avustuksen suuravustuksen hakijan tulee lisäksi tutustua Toiminta-avustusten suuravustusten pisteytysmalliin 2026.

2. Avustusten hakijat

Avustuksia voivat hakea Pohjois-Pohjanmaalla toimivat rekisteröidyt yleishyödylliset yhdistykset ja säätiöt, joiden tarkoituksena sääntöjensä mukaan on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin tai turvallisuuden edistäminen.

Toiminta-avustusta Pohteen digipalvelujen käytössä opastamiseen voivat hakea myös muut Pohjois-Pohjanmaalla toimivat yleishyödylliset yhdistykset ja säätiöt, kuin ne, joiden tarkoituksena on terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin tai turvallisuuden edistäminen.

3. Avustuslajit

Avustuslajeja on kaksi:

- kumppanuusavustukset ja
- toiminta-avustukset.

3.1. Kumppanuusavustus

Harkinnanvaraista kumppanuusavustusta voi hakea toimintaan,

- johon hakija hakee tai saa hankeavustusta tai kohdennettua yleisavustusta Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus STEAlta, pois lukien valtakunnallisen järjestön kautta maksettava jäsenjärjestöavustus ("toimintatonni"),
- johon hakija hakee tai saa ESR-hankerahoitusta joltain ELY-keskukselta tai
- jonka hakija pääosin rahoittaa oman varainhankintansa merkittävällä rahoitusosuudella.

Avustus toimii toiminnan täydentävänä julkisena rahoituksena. Jos ensisijaisen rahoittajan päätöstä ei vielä Pohteen päätöksentekovaiheessa ole tehty, päätös kumppanuusavustuksesta voidaan tehdä mahdollisena ja panna täytäntöön vasta sitten, kun hakija on toimittanut ensisijaisen rahoittajan myönteisen rahoituspäätöksen Pohteelle.

Kumppanuusavustuksella tuettava toiminta voi toteutua jonkin julkisen toimijan maksuttomissa tiloissa. Toimintaan voi hakea ja saada myös kunnan tai kuntien avustusta. Avustuksen hakijan tulee hakuvaiheessa ilmoittaa kaikki julkiset rahoitukset, joita kyseiseen toimintaan haetaan tai saadaan.

Jos avustuskohde täyttää periaatteet, Pohde neuvottelee kumppanuusavustuksesta hakijan kanssa erikseen. Pohde voi neuvotella avustuksesta myös muiden toimintaa rahoittavien toimijoiden kanssa.

Kumppanuusavustusten myöntämisessä käytetään kokonaisharkintaa. Siihen vaikuttavat esimerkiksi toiminnan kokonaisrahoituksen tilanne, aikaisempina vuosina avustettujen toimintojen jatkuvuuden huomioiminen sekä samalle vuodelle myönnettyjen toiminta-avustusten kohdentuminen. Kokonaisharkintaan vaikuttaa myös toiminnan tarpeellisuus palvelujen kokonaisuuden näkökulmasta.

Kumppanuusavustuksen saajan edustajan tulee osallistua jonkin Pohteen toimialueen järjestöverkoston toimintaan.

3.2. Toiminta-avustus

Toiminta-avustusta ei voi hakea

- samaan toimintaan, johon voi hakea kumppanuusavustusta tai
- samaan toimintaan, johon hakija hakee tai saa jotain muuta julkista rahoitusta, esimerkiksi kunnan avustusta.

Toiminta-avustusta voi kuitenkin hakea samaan toimintaan, johon hakija hakee tai saa valtakunnallisen järjestön kautta maksettavaa jäsenjärjestöavustusta ("toimintatonni"). Toiminta-avustuksella tuettava toiminta voi myös toteutua jonkin julkisen toimijan maksuttomissa tiloissa.

Toiminta-avustukset jakautuvat

- pienavustuksiin (enintään 3 000 euroa) ja
- suuravustuksiin (yli 3 000 euroa).

Jos suuravustusta hakenut avustuskohde täyttää periaatteet, avustuskohde pisteytetään. Pisteytys tehdään Toiminta-avustusten suuravustusten pisteytysmallin 2026 mukaisesti. Pienavustuskohteita ei pisteytetä.

Toiminta-avustusten määrärahaa jaetaan kaikille periaatteet täyttävälle toiminnoille tasaisesti enintään 3 000 euroon asti. Yli jäävä osuus määrärahasta jaetaan suuravustustoiminnoille pisteytysmallin avulla.

4. Avustettava toiminta

Pohteen järjestöavustusta voi hakea yleishyödylliseen toimintaan, joka edistää Pohjois-Pohjanmaan alueen asukkaiden hyvinvointia, terveyttä tai turvallisuutta.

Avustuksen hakijan tulee määritellä toiminnan kohderyhmä. Toiminnan tulee olla avointa kaikille kohderyhmän edustajille, ei pelkästään jäsenille.

Toiminnan tulee kokonaisuudessaan toteutua Pohjois-Pohjanmaan maakuntarajojen sisäpuolella (mukaan lukien retket ja matkat).

Toiminnan tulee olla Pohteen strategian mukaista (ks. [hyvinvointialuestrategia](#)). Toiminnan tulee toteuttaa vähintään yhtä [Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelman](#) tavoitetta:

- Mielen hyvinvointi paranee
- Yksinäisyys vähenee
- Rahahuolet vähenevät
- Terveellisemmät liikunta- ja ruokailutottumukset
- Päihteet ja rahapelit haittaavat vähemmän elämää
- Lähisuhdeväkivalta vähenee
- Ikääntyvien kaatumiset vähenevät
- Paloturvallisuus paranee
- Vanhemmuustaidot, tasapainoinen perhearki ja nuorten mielenterveys vahvistuvat
- Työkyky ja työllisyys paranevat
- Ikääntyvien hyvinvointi, terveys, toimintakyky ja itsenäinen suoriutuminen vahvistuvat.

Toiminnan tulee tukea ja täydentää Pohteen sosiaalipalveluja, terveyspalveluja tai pelastuspalveluja ja toimia yhteistyössä niiden kanssa. Tämä voi toteutua yhdellä tai useammalla seuraavista tavoista (1, 2 ja 3):

1. Yhteistyöstä ei tarvitse sopia Pohteen palvelujen edustajan kanssa ennen avustushakemuksen jättämistä, jos toiminta kohdistuu ensisijaisesti johonkin sellaiseen asukasryhmään, jolla on muita vähemmän yhdenvertaisia mahdollisuuksia ehkäisevään ja hyvinvointia edistävään toimintaan. Asukasryhmään voi kuulua kaikenikäisiä. Näitä asukasryhmiä ovat (sovellettu Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisuunnitelmasta):

- Asukkaat, joiden toimintakyky on pitkäaikaisesti alentunut sosiaalisten syiden vuoksi
- Elämäkriisin kokeneet
- Haavoittuvassa asemassa olevat vasta maahan tulleet maahanmuuttajat (esimerkiksi kiintiöpakolaiset, ihmiskaupan uhrit sekä alaikäiset ilman huoltajaa)
- Pitkäaikaissairaat ja vammaiset
- Pitkäaikaistyöttömät
- Vakavasta sairaudesta toipuvat
- Omais- ja perhehoitajat.

Edellä mainittuihin asukasryhmiin kohdistuvassa toiminnassa yhteistyö Pohteen palvelujen kanssa voi olla esimerkiksi jotain seuraavista:

- toiminnasta viestimistä Pohteen työntekijöille,
- Pohteen palveluista kertomista toimintaan osallistuville,
- asukkaiden ohjaamista toiminnasta Pohteen palveluihin tai
- Pohteen palvelujen edustajan satunnaista jalkautumista toimintaan.

2. Yhteistyöstä tulee sopia Pohteen palvelujen edustajan kanssa ennen avustushakemuksen jättämistä, jos toiminta kohdistuu ensisijaisesti

- asukasryhmään, jota ei ole mainittu kohdassa 1, kuten johonkin tiettyyn ikäryhmään tai perheisiin,
- Pohteen työntekijöihin, jolloin sen avulla pyritään välillisesti jonkin asukasryhmän hyvinvoinnin, terveyden tai turvallisuuden edistämiseen tai
- yhdistyksen tai säätiön vapaaehtoiisiin, jolloin sen avulla pyritään välillisesti jonkin asukasryhmän hyvinvoinnin, terveyden tai turvallisuuden edistämiseen.

Tällaisen toiminnan tulee toteutua tiiviissä yhteistyössä Pohteen sosiaalipalvelujen, terveystalvelujen tai pelastustalvelujen kanssa. Tiivis yhteistyö voi olla esimerkiksi

- toiminnan suunnittelua, toteuttamista tai arviointia yhdessä,
- toiminnan toteuttamista Pohteen talvelujen sisällä tai
- Pohteen työntekijöiden kouluttamista.

Tiivistä yhteistyötä eivät ole

- toiminnasta viestiminen Pohteen työntekijöille,
- Pohteen talveluista kertominen toimintaan osallistuville,
- asukkaiden ohjaaminen toiminnasta Pohteen talveluihin tai
- Pohteen talvelujen edustajan satunnainen jalkautuminen toimintaan.

3. Yhteistyöstä ei tarvitse sopia Pohteen talvelujen edustajan kanssa ennen avustushakemuksen jättämistä, jos toiminnassa on kyse Pohteen digitalvelujen käytössä opastamisesta. Tällainen toiminta

- kohdistuu sellaiseen asukasryhmään, jolla on digitalvelujen käyttöön otossa erityisiä haasteita ja
- toteutuu asukkaita fyysisesti lähellä, käytännön opastamisen tasolla ja asukkaiden omilla laitteilla.

Tällaisen toiminnan katsotaan automaattisesti toteutuvan yhteistyössä Pohteen talvelujen kanssa.

5. Avustamisen ulkopuolelle jäävä toiminta

Pohde ei myönnä avustusta eikä myönnettyä avustusta saa käyttää

- toimintaan, jonka järjestäminen on lain mukaan hyvinvointialueen vastuulla (sosiaalitalvelut, terveystalvelut ja pelastustalvelut, ks. [Hyvinvointialueyhtiö Hyvil Oy:n nettisivut](#)),
- toimintaan, jonka järjestäminen on lain mukaan kunnan vastuulla (ks. [Kuntaliiton nettisivut](#)),
- normaaliin yhdistyksen ja säätiön toiminnan organisointiin kuuluvaan toimintaan, kuten hallinnon kokouksiin, varainhankintaan, merkkipäivän juhlallisuuksiin ja yleiseen viestintään (esimerkiksi viestintään *yhdistyksen olemassaolosta ja jäsenyydestä*; sen sijaan viestintään *avustettavasta toiminnasta* avustusta voidaan myöntää),
- uskonnolliseen tai poliittiseen toimintaan,
- hakijan taloudelliseen toimintaan tähtäävän talvelutoiminnan kehittämiseen,

- kohderyhmän suoraan taloudelliseen avustamiseen (esimerkiksi toimintaan *osallistuvien* matkakuluihin; sen sijaan toiminnan *järjestäjien* matkakuluihin avustusta voidaan myöntää)
- päihdyttäviin aineisiin tai nikotiinituotteisiin tai
- laitehankintoihin.

6. Avustusmäärät

Pohde myöntää avustuksia talousarviomäärärahojensa puitteissa. Hallintosäännössä on säädetty päätöksenteosta järjestöavustusperiaatteisiin ja menettelytapoihin, avustusten jakamiseen ja takaisinperintään liittyen.

Pohde varaa molemmille avustuslajeille oman määrärahansa. Määrärahoja voidaan myös siirtää avustuslajien välillä.

7. Avustuksen haku

Pohteen järjestöavustuksia haetaan määriteltynä hakuaikoina sähköisen asioinnin kautta. Muuta kautta saapuneita hakemuksia ei käsitellä.

Pohde voi myöntää avustusta

- vain siihen toimintaan, johon sitä on haettu
- enintään sen verran, kuin sitä on haettu ja
- enintään sen verran, kuin hakijalle jää toiminnasta hyväksyttäviä kuluja muiden kyseiseen toimintaan kohdistuvien hyväksyttävien tulojen jälkeen.

Toiminnan rahoitussuunnitelman tulee olla hyväksyttävä. Avustushakemuksen lähettämällä hakija antaa Pohteelle luvan tarvittaessa tarkastaa kirjanpidon ja hallinnon.

Avustuskelpoiset hakijat voivat hakea avustuksia yhdessä ja toteuttaa toimintaa yhteisvastuullisesti. Yhteisvastuullisessa toiminnassa hakijoiden on mahdollista sopia

- päävastuullisesta hakijasta, jolle avustus maksetaan ja joka vastaa avustuksen käytön raportoinnista tai
- avustuksen ja raportointivastuun jakautumisesta toiminnan toteuttamiseen osallistuvien hakijoiden kesken.

Jos hakijat hakevat avustusta yhdessä ja toteuttavat toimintaa yhteisvastuullisesti, niiltä edellytetään keskinäistä yhteistyösopimusta. Pohde tarjoaa hakijoiden käyttöön sopimuspohjan, jota voi hyödyntää.

Avustuspäätöksen tekee hallintosäännössä määritelty toimielin.

8. Avustuksen käyttö

Avustus eroaa hankinnasta siten, että avustaminen on täysin vastikkeetonta. Avustamista koskevassa päätöksessä tai sopimuksessa ei velloiteta avustuksen saajaa suorittamaan vastapalveluita.

Jos avustusta myönnetään huomattavasti vähemmän, kuin sitä on haettu, avustuksen saaja sopeuttaa toimintasuunnitelman ja talousarvion tarkoituksenmukaiseksi katsomallaan tavalla. Tarkennettua toimintasuunnitelmaa ja talousarviota ei tarvitse toimittaa Pohteelle.

Avustuksen saaja raportoi avustuksen käytöstä vuosittain Pohteen antamien ohjeiden mukaisesti ja järjestää kirjanpitoa siten, että avustuksen käyttöä voidaan seurata. Myös kevennetty tilinpito on mahdollinen, jos Pohteen avustaman toiminnan tiedot voidaan siinä eritellä.

Pohde suosittelee toiminta-avustuksen saajaa perustamaan avustetulle toiminnalle kirjanpitoon oman kustannuspaikan. Pohde suosittelee kumppanuusavustuksen saajaa kirjaamaan kaikki kyseiseen toimintaan liittyvät julkiset rahoitukset, muut tulot ja kulut samalle kustannuspaikalle.

Pohde hyödyntää Lähellä.fi-palvelua asukkaiden ohjaamisessa yleishyödylliseen toimintaan. Avustuksen saajan tulee ilmoittaa avustettavasta toiminnasta Lähellä.fi-palvelussa.

9. Takaisinperintä

Myönnetty avustus tai sen osa on palautettava avustuksen myöntäjälle, jos

- avustusta käytetään muuhun kuin siihen käyttötarkoitukseen, johon avustus on myönnetty
- avustuksen saaja ei ole noudattanut avustuspäätöksessä tai avustusperiaatteissa esitettyjä ehtoja, ja menettelyllä on katsottava olevan vähäistä suurempi merkitys
- avustuksen saaja on avustusta hakiessaan antanut virheellistä, harhaanjohtavaa tai puutteellista tietoa
- avustuksen saaja ei toimita annettuun määräaikaan mennessä avustuksen käyttöön ja avustuksella toteutettuun toimintaan liittyviä tietoja, joita on pyydetty avustuksen käytön valvontaa varten
- avustuksen saaja ei myötävaikuta kirjanpidon ja hallinnon tarkastuksen toimittamiseen tai
- avustuksen saaja ei ole noudattanut toiminnassaan voimassa olevia lakeja ja asetuksia.

Raportointivelvoitteen laiminlyönteelle avustuksen saajalle voidaan asettaa kahden viikon (14vrk) määräaika asiantilan korjaamiseksi. Jos avustuksen saaja ei korjaa tilannetta määräaikaan mennessä, Pohde ryhtyy toimenpiteisiin maksetun avustuksen takaisinperimiseksi.

Myönnetty avustus tai sen osa on palautettava avustuksen myöntäjälle myös, jos avustusta ei ole kokonaisuudessaan käytetty avustuspäätöksen mukaiseen käyttötarkoitukseen sinä vuonna, jolle se on myönnetty. Käyttämättömän avustuksen jäädessä alle 500 euron avustusta ei kuitenkaan peritä takaisin. Kumppanuusavustuksessa avustuksen saajan päärahoitus voi olla STEA-avustusta tai ESR-hankerahoitusta. Jos avustuksen saaja voi käyttää tällaista

Menetelmäohje

24.9.2025

Pohteen järjestöavustusten periaatteet 2026

päärahoitusta avustuksen käyttövuonna ja sitä seuraavana vuonna, Pohteen kumppanuusavustus katsotaan kokonaisuudessaan käytetyksi, jos toiminnalla on vähintään kumppanuusavustuksen verran kuluja sinä vuonna, jolle avustus on myönnetty.

Avustuksen saaja raportoi avustuksen käytöstä ja avustuksella toteutetusta toiminnasta Pohteen antamien ohjeiden mukaisesti. Jos jokin takaisinperinnän ehdoista täyttyy, Pohde varaa asianosaiselle tilaisuuden tulla kuulluksi ennen takaisinperinnästä päättämistä. Kuulemisaika on kaksi viikkoa (14vrk). Kuulemisaikaa voidaan asianosaisen pyynnöstä pidentää enintään viikolla (7vrk). Lausuman antamatta jättäminen ei estä Pohteen päätöksentekoa asiassa.

Takaisinperintäpäätöksen tekee hallintosäännössä määritelty toimielin.

10. Muu toimintaedellytysten tukeminen

Pohde tarjoaa hallinnassaan olevia toimitiloja mahdollisuuksien mukaan yhdistysten ja säätiöiden yleishyödyllisen toiminnan käyttöön maksutta tilojen käyttöohjeiden mukaisesti.

Pohde seuraa ja raportoi yleishyödyllisen toiminnan käytössä olevien tilojen kustannuksia osana toimintaedellytysten tukemisen kokonaisuutta.

Liitteet

Ohje Pohteen avustuksen hakijalle 2026

Toiminta-avustusten suuravustusten pisteytysmalli 2026